

BANLOC

Sediul consiliului local: Banloc nr. 405, telefon 0256/417222

Coordonate:

45°23'19" lat. N;
21°08'07" long. E;

Repere istorice:

- 13 mai 1400 - localitatea este atestată documentar sub numele de „Byallak“;
- sec. al XVII-lea - la Banloc își avea una dintre reședințele de vară beglerbegul de Timișoara;
- 1717 - satul aparținea de districtul Ciacova, avea 85 de case, și se numea **Panlogh**;
- 1723-1725 - localitatea **Banlok** apare pe harta Contelui de Mercy;
- 1783 - domeniul Banloc este cumpărat de contele **Lazar Karacsony**;
- 1793 - este terminată construirea castelului din Banloc, o clădire masivă, cu ziduri groase (cca. 1,25 m) din cărămidă arsă;
- 1836 - holera face în sat 31 de victime;
- 1870 - Ofsenița avea administrație proprie și număra 302 case cu 1406 locuitori;
- 1894 - se înființează corul bărbătesc;
- 1915 - se înființează „**Asociația de Desecare Banloc**“;
- satului Partoș i se alipește cătunul Topolea;
- 1930 - în satul Soca locuiau 853 de sârbi și doar 30 de români;
- 1936 în Banloc existau școală primară, casă națională, cor bărbătesc, fanfară, societate de lectură, monument al eroilor;
- 7.08.1939 - părintele **Ioan B. Mureșianu** scria: „Frumusețea Banlocului o dă parcul ce ia o bună parte din aripa dreaptă a satului, sfârșindu-și zidurile înconjurătoare - ca de cetate - spre centru. La răscrucea aleilor veghează statui și inscripții lapidare romane romane, dăltuite în primele decenii după cucerirea Daciei, luate de la Sarmizegetuza“;
- 2.11.1950 - se naște la Partoș **Doru Radosav**, istoric, profesor universitar;
- 1977 - în Soca se stabilesc familii de ucraineni venite din Maramureș și Bucovina;
- 1990 - șvabii din Ofsenița încep să emigreze, satul devenind în timp unul românesc;
- 12 iulie 1991 - s-a înregistrat un puternic seism cu epicentrul în localitatea Banloc, cu magnitudinea de 5,5 grade pe scara Richter: au fost nouă răniți și un decedat;
- 2002 - Banlocul avea 4 543 de locuitori;
- 2005 - artista plastică **Adriana Oancea Șuteu** finalizează pictura pronaosului din biserica ortodoxă română afectată de cutremurul din iulie 1991;
- 2007 - Castelul din Banloc este concesio-

- nat pentru 49 de ani Mitropoliei Banatului;
- 2008 - Ofsenița avea 310 locuitori și circa 120 de case;
- 2010 - la Soca este terminată zidirea bisericii ortodoxe ucrainene (prin grija părintelui **Cristian Ardelean** și a comunității locale);
- 2012 - prințul Paul de România dobândește juridic pe teritoriul comunei 200 de hectare de pădure și 50 de hectare de teren arabil;
- 2013 - cea mai mare parte a populației din comună trăiește din agricultură;
- este finalizată piața de legume din Banloc;
- sunt reabilitate căminele culturale din satele Soca și Partoș;

Populația stabilă la 1 ianuarie 2012 - total = 2 631 persoane, din care:

- masculin = 1 327 persoane
- feminin = 1303 persoane

Numărul locuințelor la 1 ianuarie 2013 = 1134

Sate componente: Banloc, Ofsenița (1690-1700, Obsenitza), Partoș (1333, Partas), Soca (1333, Zago).

Instituții școlare: Școală gimnazială Banloc; Grădinițe: Banloc (două), Ofsenița, Partoș și Soca;

Instituții sanitare: Dispensar medical: Banloc; Farmacie umană: Banloc; Dispensar sanitar-veterinar: Banloc;

Instituții culturale: Cămine culturale: Banloc, Ofsenița, Partoș și Soca; Bibliotecă comunală: Banloc (1961);

Baze sportive: Teren de fotbal: Banloc;

Biserici și mănăstiri: Biserici ortodoxe române: Banloc (1862-1869), Ofsenița (2000) și Partoș (1753) Biserica ortodoxă ucraineană Soca (2002); Biserica ortodoxă sârbă Soca (1909); Biserica catolică Partoș (1894); Biserica baptistă Banloc (1925); Biserica penticostală Banloc; Mănăstirea Partoș (1333);

Ruga: Banloc (Înălțarea Domnului), Partoș (Rusalii), Soca (8 noiembrie-Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril);

Cetățeni de onoare: Ioan Horia Pinteș, Marcel-Dumitru Miclău, Ioan Iedu.

BANLOC

CASTELUL
CONTELUI DE BEOBRA

În anul 1783, domeniul Banloc se afla în posesia contelui de origine armeană maghiarizat Lázár Karácsonyi din Beodra (astăzi, Novo Miloševo, în Voivodina). Contele Lázár este cel care construiește castelul (cu un etaj), terminat la anul 1793. Domeniul conților Karácsonyi cuprindea întinse păduri bogate în vânat, dar și terenuri agricole, așa cum erau orezăriile de la Topolea, a căror alimentare cu apă a fost realizată de meșteri aduși din Italia. Erau pe domeniul heleștee, plantații de tutun, ferme de animale (la Pescuș), herghelii de cai din rasa lipițan, o fabrică de spirt și o moară situate lângă gara din Banloc. După 1919, domeniul Karácsonyi din Banloc pierde o parte din terenuri în urma trecerii unei părți din Banat în posesia Regatului sârbilor și croaților, dar domeniul Banloc (împreună cu castelul și parcul) va rămâne unul dintre cele mai întinse din România. În anul 1922, contele Karácsonyi pleacă din țară, moșia îi este expropriată, parte din ea fiind împărțită țăranilor veniți de pe front. Casa Regală a României răscumpără la anul 1935 restul de moșie de la familia Karácsonyi (166 jugăre) cu suma de 22.000.000 lei. Banlocul devine domeniu regal și reședință permanentă a Principesei Elisabeta, sora Regelui Carol al II-lea al României și fostă regină a Greciei. Castelul adăpostea anticități, tablouri rococo, prețioase picturi în miniatură, monumente în marmură, executate de celebri sculptori italieni, o frumoasă colecție de arme, o alta de caricaturi, dar și o mumie adusă din Egipt. După abolirea monarhiei (1947), parte din angajați sunt alungați, statuile din parc sunt vandalizate, arhiva și biblioteca distruse. Castelul ajunge sediul G.A.S., al

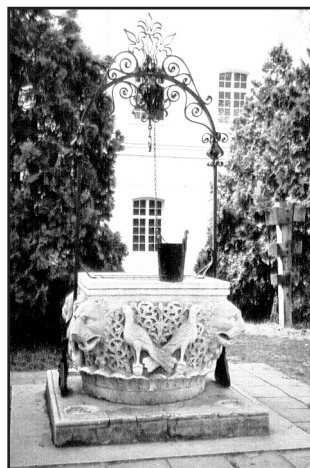
**Stema familiei
Karácsonyi**

Ocolului Silvic, devine apoi Casă de bătrâni, orfelinat sau școală cu clasele I-X (1983-1991). O parte a parcului a fost atribuit fermei agricole. Consiliul Local Banloc a decis la sfârșitul anului 2007 concesiunea castelului pe o perioadă de 49 de ani în favoarea Mitropoliei Banatului, care își dorește să amenajeze în castel o tabără ecumenică și săli de conferințe.

PAN: STĂPÂN SAU FAUN?

Numele comunei Banloc se presupune că s-a născut prin contopirea a două cuvinte: numele zeului „Pan” și „loc”, cum ar veni - „Locul lui Pan”. Apoi „pan” a devenit „ban”, cu sensul de stăpân, iar Panloc a devenit Banloc, denumire păstrată și în prezent.

Un basoreliev aflat deasupra uneia dintre ușile de acces spre pivnița castelului din așezare îl înfățișează pe zeul grec Pan (Faunus la romani), protectorul turmelor și al păstorilor cântând la syrinx (nai). Mai multe statui în formă de fauni străjuiau altădată aleile parcului, fragmente ale acestora aflându-se în custodia Muzeului Banatului din Timișoara. La același muzeu din capitala Banatului se află și alte lucruri de valoare arheologică ridicate din Banloc, cum ar fi o frumoasă fântână din piatră încrustată cu motive florale, lucrată de meșteri italieni în marmură de Carrara (foto).

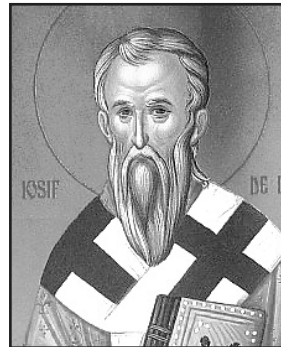
BANLOC

SFÂNTUL IERARH DE LA
PARTOȘ

Iosif cel Nou de la Partoș s-a născut pe la anul 1568, în orașul Raguza din Dalmația, într-o familie de creștini valahi. Din botez se numea Iacob. Mama sa i-a dat o creștere aleasă. La vârsta de 12 ani a fost trimis la Ohrid să învețe carte. La 15 ani, tânărul Iacob se călugărește. După cinci ani se duce la Muntele Athos și intră în obștea Mănăstirii Pantocrator, unde va primi numele de Iosif. Se face sihastru. Are darul facerii de minuni, vindecând multe boli, îndeosebi pe cei ologi.

Cuviosul Iosif (Valahul) ajunge duhovnic al călugărilor din Muntele Athos. Este rânduit egumen la Mănăstirea Sfântul Ștefan din Adri-anopol vreme de șase ani. Este apoi numit egumen în Mănăstirea Cutlumus din Athos, ctitorie a domnilor Țării Românești. După ce formează numeroși fii duhovnicești, se retrage la liniște în preajma Mănăstirii Vatoped. Scrie cronicarul: „Dar, răposând mitropolitul Timișoarei, românii din Banat, călăuziți de Duhul Sfânt, au ales pastor în locul lui pe Cuviosul Iosif Valahul, deși avea 80 de ani, fiind vestit în toate țările balcanice și cinstit ca sfânt încă din viață. În anul 1650

este hirotonit arhiepiscop și așezat în scaunul de mitropolit al Timișoarei. Aici, bunul păstor s-a dovedit mare apărător al Ortodoxiei, mângâind și povățuind către Hristos timp de trei ani de zile Biserica Banatului. (...) A făcut și une-e minuni spre lauda lui Dumnezeu și alinarea suferințelor unor credincioși, punând mâinile pe capul lor și rugându-se pentru ei.

De asemenea, a stins cu rugăciunea sa focul ce cuprinsese partea de apus a Timișoarei. Căci ieșind din biserică cu Sfintele Taine în mâinile sale și rugându-se cu lacrimi, îndată a trimis Dumnezeu o ploaie puternică și s-a stins focul”.

În anul 1653, Sfântul Ierarh Iosif cel Nou se retrage la Mănăstirea Partoș. În toamna anului 1656, se stinge din viață. Biserica Ortodoxă Română l-a canonizat la 7 octombrie 1956 și se face pomenirea lui la 15 septembrie.

ISTORICUL DIN PARTOȘ

Prof. univ. dr. **Doru Radosav** s-a născut la 5 noiembrie 1950 în satul Partoș. Clasele gimnaziale le-a urmat la școala din sat, apoi liceu la Colegiul Bănățean Timișoara A absolvit Facultatea de Istorie-Filosofie, Secția Istorie, a Universității „Babeș Bolyai” în anul 1973. Profesor de istorie la Liceul „Doamna Stanca” din Satu Mare (1973-1975). Cercetător la Muzeul de Istorie din Satu Mare (1975-1977), apoi director al Muzeului. (1977-1990). Director al Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca (1991-în prezent). Director al Institutului de Istorie Orală (1997-în prezent); Director al Centrului Rațiu pentru democrație, Centrul Rațiu pentru democrație Turda, Cluj (2004-în prezent). Lector universitar (1991-1995). Doctor în istorie (1995). Conf.univ. dr. (1995-1997). Prof. univ. dr. la Facultatea de Istorie și Filozofie, Universitatea „Babeș-Bolyai” (1997-în prezent). Șef al Catedrei de Istorie Medievală și Istoriografie (2000-în prezent). Calificat în Memoria identitară în spațiile multicultural, Universitatea Maryland și Urbana Illinois, SUA (1993), Specializare în istoria orală, Universitatea Bloomington-Indiana, SUA (1993). Coordonator de proiecte naționale și internaționale, participant la reuniuni științifice internaționale, experiență în evaluarea academică, membru în societăți academice și asociații profesionale, membru în colective editoriale și redacții. Distins cu diplome de excelență științifică, a obținut premii din partea Ministerului Educației și Cercetării. Are publicate opt cărți de autor, cinci volume în colaborare, zece volume colective, două volume coordonate, numeroase studii și articole științifice.